

יעקב שרת / איש מאדים ימי פולפיאה האחרונים

הרוסקוב

(המשך מעמוד 14)

יצרתי, ודוקא בארץ זרה תנחת עליהם ההשראה. האריות שתקציבם אינו מאפי' שר להם בילוי יוקרתי, יטיילו במקומות שאינם מוכרים לשאר התיירים, ובכל מיקרה לא יצטרפו לקבוצות מאורגנות. בני המול אוהבים לטייל אך רק אם הם משוכנעים שמגיע להם ליהנות אחרי עבודה קשה ומאמצית. ובתנאי, כמובן, שהטילו לא יחייבם להוציא את כל חס' כוונותיהם. הבתולות יעדיפו לשלב עבודה עם הנאה, למשל: לצאת להשתלמות ולשליחות ובזמן החופשי — לטייל.

מאזניים

בני מאזניים לא רגילים לתכנן מראש את נסיעתם. זו באה בדרך כלל כהפתעה מוחלטת. משהו מציע להם להצטרף אליו לנסיעה, או שמישהו מזמין אותם להתארח. בני מאזניים רגישים ליופי, ולכן נסיעה כזו מלהיבה ומעשירה אותם. הם נהנים מכל דבר — מופים, מיציי רות אמנות, מבניינים מיוחדים, מאנשים יפים ומבגדים אופנתיים. בכל ארץ ש' אליה יגיעו, יקשרו קשרים עם אנשים שונים. מכרים מקרובים יהפכו לידידים וישמרו על קשרים לאורך שנים.

עקרב

נסיעות של עקרבים מלוות בדרך-כלל במיסתורין, גם אם ייווצר הרושם שהם נוסעים כאחד התיירים וסביב נסיעתם אין דבר מיוחד. לא כדאי להאמין למר' אה עינים ויש לבדוק היטב אם העקרב לא נסע כבלש. זהירות! בהגיעו לארץ כלשהי, יחפש העקרב בילויים שיש בהם קורטוב של סיכון. מערות חשוכות ו' מיסטריות, מכרות יצנים, הריגש ו' יערות-עד. כל אלה ימשכו את העקרב.

קשת

הרגיש לאסטרוולוגיה קובע, שכאשר אומרים את המילה "קשת", מיד מצ' טיירת תמונה של מסעות נעבר לים. אין לך קשת שלא נוסע ברחבי-תבל. המטרה לא חשובה, העיקר הנסיעה. אפשר גם למצוא אותו בין קבוצות תיירים, או כמדריך-תיירים, ואולי אפילו כטייס או כרב-חובל. למרות אהבתו לחופש, הוא מוכן להתפשר ואפילו להתאים עצמו למיסגרת למען נסיעה. בארצות זרות יתעניין בעיקר בדתות עתיקות או כתות מוזרות. המגמה בטיוליו: הלימוד.

גדי

גדי המתעדת לטייל ברחבי-תבל, יכין תוכנית מדויקת ומפורטת. הוא יודע מראש באיזה מלונות יתאכסן, ויעשה חשבון מדויק של ההוצאות. הוא לא ירשה לעצמו לבזבז פרוטה אחת מעבר לתקציב שתיכנן לטיול. גם המקומות שבהם יבקר יהיו כאלה המומלצים במדריכי-תיירים למיניהם. התנהגותו בכל מקום תהיה מנומסת ומסויגת. הוא ישקיף על האנשים בעניין, אך בהסתיי' גות. על פי רוב לא ייצור קשר עם זרים.

דלי

הדלים לא מתכננים נסיעות לחוץ-לארץ, זה לא נחפץ להם, מכיוון שהם תמיד לפני או אחרי נסיעה. קשרים חזקים עם ידידים בכל קצות תבל משמ' שים סיבה טובה לכל גיחה. בכל ארץ בעולם נמצאים כמה ידידים שמקבלים את פניהם בשימחה. ידידים מכל הארץ, גים, המינים והגזעים. עבור דלי העולם הוא קטן וצר. הוא אינו מבדיל ומפלה בין גזעים — כל אדם באשר הוא אדם, הוא ידידו.

דגים

הדגים אוהבים נסיעות אל מעבר לים, ועדיף שיתרחשו על הים. זה מזל מים מובהק. שייט על הים מביא עימו הש' ראה וכניסה לעולם קסום של דמיונות. אך למרות אהבתם לשוניים ורצונם ב' הרפתקות שונות ומשונות, כאשר מגיעים הם לארץ זרה, הם עלולים להיכנס למצב חרדה ופחד, סתום ולא מוסבה.

לראשות הממשלה, אלא גם ששמעון פרס, הוא האיש אשר יחלף את ישראל מהמשרב הכלכלי והחברתי, יוציא את התהליך השלום מקפאנו ומיבסס את בטחון המדינה לטווח הארוך, יוציא את העם מדיכאון, את המדינה מבידודה ויחולל את המיפנה המיוחל."

משוכנעים ששוכנעים שלי! נכון, מדובר בסך-הכל במודעת פירסומת של "חוג אזרחים למען פרס", ובמודעות פרסומת הכל שריו. אבל הרי אתם מבקשים לשכנע את הלא-משוכנעים, אז למה אתם, תסלחו לי, מפליגים בשטויות? הנה, קחו אותי, למשל. אני בעד החלפת הממשלה. אני יודע, שאם תקום ממשלה חדשה, היא תהיה ממשלת "המערך", עם קואליציה או בלי, ואז שמעון פרס הוא המועמד בעל הסיכויים הגדולים ביותר מטעמה, ואם כך, אין זה בלתי-הגיוני לשקול, כי אם ממשלה חדשה היא כורח המציאות, ואם ממשלה כזאת אינה יכולה שלא להיות אלא ממשלת "המערך", ואם מועמד "המערך" הסביר ביותר לראשות הממ' שלה הוא שמעון פרס, כי אז ראוי לתמוך בו לאלתר, שכן הדבר יסייע להצלחתו — ומי לא ירצה בהצלחתו, שתהיה הצלחת מדינת-ישראל? כמובן, כשאני אומר שאין זה בלתי-הגיוני לשקול כך, אני נוטל דוגמה מעצמי, כלומר ממי שאינו מחסידי שמעון פרס המושבעים, אבל אז אתם באים עם המודעה האווילית הזאת על "המושיע", או בניסוח המבוך שלכם: "המחלף" — והורסים הכל במחי פרסום אחד.

והאחד-מי-יודע — שמעון פרס בכבודו ובעצמו, איך קרה, שמודעת הבטחה משיחית שכזאת נתפרסמה למענו — והוא לא נע ולא זע ולא ערכה מחדש מראשיתה ועד סופה — או שמא הוא הוא המנסח?

אשר על כן אעוצה לכם, שלושה-עשר המשוכנעים המהוללים בשערים, כי בניסוח המודעה הבאה תשתפו את המנסח הלאומי ישראל גיללי, אוש רבת-טוהיה מדינית וסמל העגורים הנצחיים, אהוב המוני בוחריו ישראל. חזקה עליו, כי יוסף שם למטה את הפסוק אשר יתרך כל קושיה ובעיה: "והוא ימצא את הנפט".

רק ארבע המלים הללו היו חסרות שם.

שיעור לבנוני

אתערב אתכם, שלא אחד ולא שניים מכס זקף בימים אלה גבה שפוי, והפטיר בשיא הרצינות: "הם השתגעו שם, הנוצרים האלה בלבנון, להלחם זה בזה ולהחליש את עצמם לעיני אויביהם המושבעים! לעזאזל, מה קורה פה?"
לשם לכם, שפויים שלי: אם אתם מדמים, שיש לכם שמץ מאט מה אומרת, "מה קורה", ועוד יותר מזה, מה זאת אומרת, "פה", כלומר בלבנון, התאמצו נא לרנע לעלות לגובה עיוני, כמו שהיה אומר נחמן סירקין, והציגו במובאה הבאה, הלקוחה מתוך מכתב מאת ראש הממשלה משה שרת אל האזרח דוד בן-גוריון, תושב שדה-בוקר, שכתב ב-18 במרס 1954, בתשובה להצעת האזרח הנ"ל, "להביא לידי הקמת מדינה נוצרית בשכנותנו", ו"להתרכז בדבר זה בכל הכוחות", ולהקרא המתעניין ינעם לדעת, כי את הדברים בשלמות ימצא ב"יומן אישי" מאת משה שרת, כרך ח' ע' 2397—2400:

"התושבים הנוצרים של לבנון אינם רוב. הם גם אינם מהווים הסיבה מלודת בתוך עצמם, לא מבחינה עדתית ולא מבחינה מדינית. המיעוט האורתודוקסי שבלבנון נוהג אחרי אחיו בסוריה. לא זו בלבד שאין הוא מוכן לקדש שם שמים למלחמה על לבנון נוצרית, זאת אומרת לבנון קטנה מזו הקיימת כיום ומנותקת מ"הילעה הערבית" — אלא יש סיוד להניח כי גם רעיון האיחוד של לבנון עם סוריה אינו מעורר בו התקוממות נפשית. להיפך, הוא סבור כי במסגרת של מדינה מאוחדת תרום קרנם הן של המיעוט האורתודוקסי הלבנוני והן של העדה האורתודוקסית שבלוואנט בכלל, וזה משתי סיבות דמוגרפיות פשוטות: האורתודוקסים שבסוריה מרובים מאחיהם שבלבנון, ואילו האורתודוקסים של סוריה ולבנון יחד מרובים מן המרונים.

אשר למרונים, הרי ברובם הגדול הם תומכים זה שנים באותם אנשי מעשה שבקרב המנהיגות המדינית של עדתם, אשר זנחו זה מכבר כל חלום על החזרת עטרת לבנון הנוצרית ליושנה והשליכו את כל ילדם על קואליציה נוצרית-מוסלמית בתוך לבנון. מנהיגים אלה באו לידי הכרה כי אין כל סיכוי ללבנון המרונית לשכון לבדד וכי טובתה ההיסטורית של עדה זו מחייבת תפיסת הרע במיעוטו, שפירושו שותפות עם המוס' למים בשלטון וכניסת לבנון ל"ליגה", בתקוה ובהנחה כי הסדר כזה יגמול את מוסלמי הלבנון מגעועי האיחוד עם סוריה ויטפח בקרבם את יצר העצמאות הלבנונית.

לפי זה, הרוב הגדול של העדה המרונית, המונהג בכיוון זה, יראה בכל ניסיון להרים את זגל העצמאות וההתעצמות המרונית חתירה מסוכנת תחת מעמדה של העדה כולה והת' נקשות בבטחוונה ובעצם קיומה. יוזמה כזו תהיה בעיניו הרת אסוף, שכן היא תהיה עלולה לקרוע במחיידי אחד את ריקמת השיתוף הנוצרי-מוסלמי במסגרת לבנון הנוכחית, שנארגה בעמל עקשני ומתוך קורבנות קשים זה שנות דור; לזרוק את מוסלמי הלבנון לזרועותיה של סוריה; ובסופו של התהליך להמיט על לבנון הנוצרית את השואה ההיסטורית של סיפוחה לסוריה וטיטוש גמור של ישתה בתוך המדינה המוסלמית הגדולה."

כדאי להכין שיעורים.

אחת הבדיחות הדרואנוביות החביבות עלי מספרת ביהודי שבה אצל רבו בשל איזו צרה נוראה שפקדה אותו. הרב הרגיעו ואמר שהכל יבוא על מקומו בשלום מהרע שיחזור לביתו. אלא מה? בתנאי אחד: אוי לו אם יהרהר, ולוא לרנע קט, בדובים לבנים המרקדים על תנור המיטבה. חזר לו היהודי שמח וטוב לב לביתו, והנה שוד ושבר: הוא, שמעולם לא עלו בדעתו דובים לבנים מרקדים על תנור המיטבה, לא יכול לחדול לרנע מהרהר בהם.

אני, לא עליכם, שמשום מום נפשי כלשהו אין הדאגה לעתידות ישראל חדלה מנסוס בתודתוכי, ויש שהיא מתחלפת אפילו בחרדה, הלכתי אצל מי שהלכתי ואמר לי: "חזור הביתה והכל יבוא על מקומו בשלום, אבל מה, בתנאי אחד: אל תקרא עיתונים."

"לך קל לדבר", אמרתי לו, "אתה בכל לא קורא עיתונים."

"נכון!"
"אה, מה אתה יודע?"
"שום דבר איני יודע, אבל לפחות אני יודע שאיני יודע, בזמן שכן נדמה שאתה יודע, ובעצם אינך יודע בדיוק כמוני."

"או, לא או לא!"
"ראה — הוא אמר לי — בפומפיאה לא היו עיתונים. אבל אילו היו, אתה היית קורא לפחות שני יומונים ושני צהרונים ביום, ואני לא היית קורא בלד עיתון, ושנינו היינו מופתעים באפר, באחרון ימי פומפיאה האחרונים."

"תודה רבה, רק ימי פומפיאה האחרונים היו חסרים לי", אמרתי לו וחזרתי מהר הביתה, לקרוא עיתונים. אבל מה? מאותו הרגע פומפיאה לא נטשה אותי. פתאום פערה פומפיאה פה מכל כותרת ורשימה — ולא חשוב בכלל איזהו העיתון.

הגידו חברים הגידו, האם זה קורה גם לכם?
"בטח שואה" — קראתם? זו רשימה של יוסף טבנקין ב"הארץ", אין ספק. אתם בכלל לא ראייתם אותה. אנשים בריאים אינם נמשכים כותרות מרגיזות, חולניות. אשריכם אתם נשאריתם בריאים — אני נחליתי עוד יותר. קראתי הכל, מראשית ועד אחרית. לא אכנס לפרטים, לא אגלוש להשגות. אבל אם יושב לו יהודי בעין-חרוד, ובדרך משלו מגיע למסקנה: "אם לא נבחר את דרכנו, נותרת האפשרות הנוראה (אני כבר יודע מה יבוא תיכף, ובכל זאת ממישך) כי ישראל תוכחד" — אז אני אומר: רנע אחד, פומפיאה לא לא פומפיאה, אבל אני לא במיעוט של אחד.

"מי הבעיה" — קראתם? זה ב"מירה אברך מספרת": מעשה בגדי יעקבי (הוא גדי יעקבי, שהעז לתמוה מה לרמט"ל ולהטפות מוסר פוליטיות-כלכליות-חברתיות) שהלך למדינות הים, והגיע לכך של לונדון ואמר לו יהודי מבית-שיפתותיים דשם: "חשבנו שאתם, הישראלים, תפתרו את הבעיה היהודית שלנו בעולם. היום אתם בעצמכם מהווים את הבעיה היתר' דית!". הופ — עוד פומפיאה. "פרקליט המדינה: 'אם יחזרו השלשה לאזור יהיה כאן אסון'". — קראתם? אחרי כותרת פומפיאית שכזאת ב"דיעות אחרונות", אני כבר נמצא בחברה טובה. עוד איזה אסון או שואה לאישוש חרדותי, ומצב רוחי ישתפר ללא היכר.

"ידידי יעקב טלמון" — קראתם? ישעיהו ברלין מספיד במסוף לתרבות ספרות ואמנות של "ידיעות" את בעל "המולדת בסכנה" (קראתם?), ואני מוצא שם פסוק נחמד שכזה: "הוא (טלמון) ציין כי אינו יכול להגיע להחלטה, אם לראות את ההיסטוריה של העם היהודי בתקופה המודרנית כהתי' פתוחת פרוגרסיבית לעבר פריחה ושגשוג גדולים — הקמתה של ישראל — או כאל סיפור ארוך ופאתטי של תיסכול, המגיע לשיאו בגיטו לאומי שהעם היהודי יצר לעצמו, גיטו מרוכז בעצמו, שקוע בעצמו, מסרב או בלתי מסוגל להבין את מצבו האובייקטיבי..." מצב-פומפיאה?

"לראות את הנולד" של שניצר ב"מעריב" — קראתם? אני כן. עד הסוף, ובסוף נאמר כך: "ואנחנו עלולים לגלות, קצת במאורה, שבעצם לא נשתנה דבר, ושמעמדות יותר גרועות ובתנאים יותר קשים נילאץ לנהל אותה מלחמת קיום נואשת, שאנחנו מבקשים לברוח ממנה עכשיו."

המעגל הפומפיאי של שבע עתונאי ישראלי אחד, שנפתח לי ב"בטרוס שואה", נסגר ב"מלחמת קיום נואשת" אשרי העין הבררנית הבריאה, שחשכה את כל הפומפיאדה הזאת מבעליה. אשרי עין-הנץ הפומפיאית, שלא פסחה על שמץ נבואת זעם וחורבן (ואני עוד חסכתיו מכס את "עצתו של מנדס פראנס לערוץ יוצמן" — קראתם?). אומר מזה ואומר מזה — היש קונסנסוס ישראלי נפלא יותר?

ביקור חולים

ועשיתי על מפיצי אמיתות / ושעיצו ולא נגעו בחדר המיטות:
בגין הקברניט — נראה ממש נפלא, אילמלא אושפי — לא חש איש כי חלה!
אהה! הנה הוא כבר חוזר לממשלה — בלב בריא — אלי מיטה חולה!

13 השליחים

שלושה-עשר מי יודע? שלושה-עשר אני יודע. שלושה-עשר המשוכנעים, כי שמעון פרס אינו רק המועמד המתאים ביותר